

Врз основа на Законите за водите (Службен гласник бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16), Законот за снабдување со вода за пиење и одведување на урбани отпадни води. (сл.весник на РМ бр 68/04, 28/06, 103/08, 17/11, 54/11, 163/13, 10/15, 147/15 и 31/16), Одлуката за комунален ред (Сл.гласник бр. 8 од 28.06.2013 г.) и член 14 став 1 точка 14 од Статутот на општина Крива Паланка, (Службен гласник на Општина Крива Паланка, бр 08/10, 08/14, 02/18 03/19 и 8/21).Советот на општина Крива Паланка на седницата одржана на ден 03.12.2021 год. донесе

ПРОГРАМА
За изградба, реконструкција и одржување на локалната
водоводна и канализациона мрежа во Општината Крива Паланка
за 2022 година

Вовед

Со оваа Програма се предвидуваат активностите за наредната година кои ќе бидат преземени од страна на општина Крива Паланка и ЈП Комуналец во насока на изградба, доизградба, реконструкција и одржување на водоводната и канализационата мрежа, како и осовременување на начинот на мерењето, мониторингот и наплата на услугите од страна на ЈП комуналец како надлежен субјект за стопанисување и управување со мрежата.

Проектирањето, изградбата и одржување на хидротехнички објекти е во согласност и со Законот за просторно и урбанистичко планирање, Законот за градење и др. материјални закони кои ја третираат оваа област.

Врз основа на горенаведените закони, како и Законот за комунални дејности (Сл. весник на РМ бр.95/2012) општина Крива Паланка има донесено Одлука за комунален ред и нејзино спроведување на подрачјето на општина Крива Паланка (Сл.гласник бр.8/2013) со што уште подетално се уредени начинот на организирање и вршење на комуналните дејности како и мерките за спроведување на комуналниот ред за физички и правни лица на подрачјето на општината, а кои се однесуваат на водоснабдување и одведување на отпадни води.

Водите, како добра од општ интерес, се во сопственост на Република Македонија и уживаат посебна заштита на начин и под услови определени со закон.

Води се површинските води, вклучувајќи ги и постојаните водотеци или водотеците во коишто повремено тече вода, езерата, акумулациите, изворите и подземните води; Површински води се сите проточни и непроточни води на површината на земјата; Подземни води се водите коишто се наоѓаат под површината на земјата во зоната на сатурација и се во директен контакт со површината или со потслоевите;

Водите не се предмет на правото на сопственост на физички и правни лица, без оглед на правниот режим на земјиштето на коешто се наоѓаат. Користење на водите ги опфаќа активностите на акумулирање, зафаќање, црпење, пренасочување на површинските и на подземните води, како и активностите на одведување и испуштање, како и другите дејства врз водите. Користењето на водата е во обем, под услови и на начин определени со закон, како и во согласност со актите донесени врз основа на закон.

Акумулирањето, зафаќањето, црпењето, користењето, пренасочувањето, одведувањето и испуштањето, како и другите дејства врз водите се вршат под услови, на начин и во постапка утврдени со закон. Забрането е секако испуштање на отпадни води, материји и супстанции во водите освен под услови, на начин и во постапка определени со закон.

Заради остварување на јавниот интерес при користењето на водите, како и заради остварувањето на правата и обврските на правните и на физичките лица да користат или испуштаат води, правото на користење на водите од водните тела и правото на испуштање во водните тела, се доделува водно право на правните и на физичките лица под услови и на начин утврдени со закон. Правното или физичкото лице се стекнува со водно право врз основа на дозвола за користење на водата и дозвола за испуштање во вода.

Водостопански услуги се сите услуги со коишто се обезбедува зафаќање, црпење, акумулирање, третман и дистрибуција на површинските или на подземните води, или собирање и прочистување на отпадните води кои се одведуваат во површинските води;

Урбана отпадна вода е отпадната вода од домаќинствата или мешавина од отпадната вода од домаќинствата и индустриската отпадна вода и/или водата од врнежи;

Река е внатрешно водно тело коешто постојано или повремено тече по површината на земјата, но коешто може во дел од својот тек да тече и под земја;

Рецепиент е водно тело, крајбрежно земјиште и водни живеалишта кои ги примаат испуштените води согласно со членот 79 од овој закон, како и канализационите системи и системите за одводнување во кои се испуштаат води, доколку истите не се вклучени во заеднички систем за одведување и за третман на отпадни води.

1. Локална водоводна мрежа

Општи напомени

Како што беше погоре споменато, водата е природно богатство кое мора да се цени и чува, особено во услови кога светот се повеќе и повеќе се соочува со недостиг на здрава и квалитетна вода за пиење, а последиците од климатските промени во иднина ќе бидат се поизразени.

Поради специфичната конфигурација на земјиштето и теренот на кој се простира Крива Паланка, водоснабдувањето во градот и околните населби во изминатитот период се решавал парцијално. Главниот извор и доводни цевководи потекнуваат од м.в. Калин Камен од каде водата доаѓа до главниот резервоар, а потоа гравитационо се дистрибуира кон резервоарите во високите зони Лев и Десен брег на Крива Река. Мрежата во градското подрачје е постојано проширувана и доградувана, со што и водоснабдувањето значително е подобро. Треба да се има во предвид дека во тој период како материјал за изградба на цевководите воглавном биле користени азбестно-цементни цевки, поретко керамички или челични, кај кои имајќи го во предвид долгиот временски период на експлоатација и векот на траење, константно се јавуваат оштетувања во мрежата кои предизвикуваат се почести проблеми и дефекти во водоводната мрежа. Од тие причини, во изминатиов период поголем дел од примарната водоводна мрежа во градот беше реконструирана и донекаде овој проблем беше ублажен, но сепак во останатиот дел од примарната и во најголем дел од секундарната мрежа соочени сме со појава на загуби во мрежата и проблеми со квалитетот и квантитетот на испорака на водата за пиење до домаќинствата во тие делови од градот.

За надминување на оваа состојба Општината Крива Паланка и јавното комунално претпријатие “Комуналец“ во минатото преземале повеќе мерки за делумна реконструкција на цевководите, доградба на системот и изградба на нови објекти за водоснабдување (бунари).

Постоечката локална водоводна мрежа се градела преку повремено обезбедување на финансиски средства од разни меѓународни фондови и програми, државни институции, странски и домашни донации, средства на локалното население, како и крајни корисници, каде Општината учествувала со извесни средства и ја обезбедувала потребната техничка документација и добивање на неопходните одобренија и согласности;

Покрај дотогаш изградената мрежа за водоснабдување која беше во ф-ја, во изминатите неколку години преку проектот на Владата и Министерството за транспорт и врски за

„Водоснабдување и одведување на отпадни води“ се реализираа неколку значајни проекти за долготрајно решавање на проблемот со водоснабдување.

-Беше ставен во ф-ја водоснабдителниот систем Станачка река, односно се реконструира зафатот на Станачка Река, доводот и се изврши доопремување и поврзување на Филтер станицата.

-Се направи издвојување на високата зона на десниот брег на Крива Река во посебна водоснабдителна зона со резервоар за обезбедување на доволни количини на вода и соодветен притисок за водоснабдување на истата.

-Се направи издвојување на високата зона на левиот брег на Крива Река во посебна водоснабдителна зона и резервоар за обезбедување на доволни количини на вода и соодветен притисок за водоснабдување на истата.

-Се изврши реконструкција на дел од мрежата во урбаното подрачје со замена на азбестно-цементните цевки со полиетиленски.

-Се изврши замена и инсталација на мерни инструменти и нивна интеграција во мобилна мрежа за далечинско отчитување комплет со надоградба, инсталација и конфигурација на опрема за отчитување во општина Крива Паланка.

Посебен проблем представува водоснабдувањето на некои приградски населби и селата каде се изградени помали водоводи кои служат за водоснабдување на одредени маали, а кои се градени претежно од самите жители, без соодветна техничка документација, но кои се уште во функција и се единствен извор за водоснабдување на месното население.

Дел од ваквите водоводи не се целосно завршени, не е обезбедена контрола на потрошувачката и квалитетот на водата, не се поставени водомери, а особено не се ставени во рамноправна положба сите корисници, бидејќи тие што се на пониски нивоа имаат премногу вода, а оние кои се на повисоки нивоа воопшто немаат вода. Дел од вака изградените водоводи, иако и Општината и ЈП „Комуналец“ имаат вложено значителни финансиски средства, се уште ги одржуваат месните заедници и локалното население, т.е. самите корисници.

Месните заедници не може да изнајдат средства за одржување на квалитетот на водата, како и за тековно одржување на водоводите, па истите иако се изградени во поново време се оставени на забот на времето, пропаѓаат многу бргу и под голем знак прашалник е и квалитетот на водата за пиење.

Според законската регулатива предвидена во Законот за снабдување со вода за пиење и одведување на урбани отпадни води (Сл.весник 68/2004 и измените), како и Законот за водите (Сл. весник 87/2008 и измените), Одлуката за комунален ред (Сл.гласник бр. 8 од 28.06.2013 г.) предвидено е со водоснабдителните системи да управува и да ги одржува јавно претпријатие.

Јавното претпријатие е должно редовно да го контролира квалитетот на водата, да испорачува квалитетна вода и да ги одржува водоводните системи во исправна состојба.

Ваквите активности во врска со водоводните системи беа предвидени и во помал дел беа реализирани и со Програмите за поранешните години.

Преземањето на сите поголеми селски водоводни системи од страна на Општината и нивно преодстапување на стопанисување и одржување на ЈП „Комуналец“ треба да биде приоритет и да се интензивира и усогласи со законот што во крајна линија е за доброто на самото месно население, т.е самите корисници. Само на таков начин водоводите можат да се спасат од нивно рунирање и пропаѓање, да се има контрола на потрошувачката на вода со што ќе се задоволат потребите на сите корисници и само на тој начин ќе имаме контролирана исправна и здрава вода за пиење.

1.1 Проекти за водоснабдување предвидени за реализација преку грант од Владата на РМ и ЕИБ

Како што беше погоре споменато Преку реализацијата на проектот на Владата на РМ и ЕИБ „**Водоснабдување и одведување на отпадни води**“ од вкупно предвидените средства за општина Крива Паланка во износ од 1.238.971,00 евра (76.196.716.00 ден). Од тие средства преку досега реализираните 4 подпроекти искористени беа околу 760.000,00 евра, а во завршна фаза на реализација е и последниот подпроект од оваа програма со која комплетно ќе бидат искористени предвидените средства, а тоа е:

-Проект за замена и инсталација на мерни инструменти и нивна интеграција во мобилна мрежа за далечинско отчитување комплет со надоградба, инсталација и конфигурација на опрема за отчитување во општина Крива Паланка.

Посебен проблем за ЈП Комуналец представува отежнатото отчитување на водомерите за регистрација на потрошената вода поради нивната дотраеност, делумна неисправност, како и достапност. Поради ова се јавува дисконтинуитет на месечните отчитувања, неточна и неажурна евиденција. ЈП Комуналец кое стопанисува со мрежата има губиток на дел од приходите по основ на дистрибуирана вода до домаќинствата и правните лица, како и зголемени трошоци за одржување.

Со проектот се планира имплементација на современа мерна техника, односно исфрлање од употреба на старите водомери и нивна замена со нови со можност за интегрирање во систем за далечинско отчитување. Со примена на водомери со далечинско отчитување ќе се овозможи ажурно и прецизно мерење на испорачаната вода до крајните корисници прибирање и обработка на податоците во софтверза отчитување, мониторинги визуелизација. Системот за далечинско отчитување на водомери функционира врз база на примање на сигнали од радио модули со радио врска кои се вградуваат на водомерите и се со батериско напојување со времетраење на батеријата од 10-15 години. Со поставување на ултразвучни водомери на повеќе локации на градската мрежа ќе може да се мери протокот на вода, со што ќе се овозможи откривање на дефекти во мрежата, губитоци и нелегални приклучоци.

Според добиените информации од страна на ЈП Комуналец кое е вклучено во реализација на проектот, работите на терен се веќе завршени, монтирани се повеќе од 4000 водомери и се очекува Министерството за транспорт и врски да изврши официјално примопредавање на општината, а потоа и на ЈП Комуналец.

Според информациите кои ги имаме од Министерството за транспорт и врски Општина Крива Паланка поради успешна реализација и целосно искористување на средствата од грантот, ќе добие нов грант во истиот износ, односно околу 1.300.000 евра за „Водоснабдување и одведување на отпадни води“.

Ова е долгорочен грант кој ќе треба да се реализира во наредните неколку години. За таа цел по барање на министерството првично се доставени податоци за можните проекти за водоснабдување со кои би ги користеле средствата, а тоа се:

-Доизградба и реконструкција на водовод Вирови-Грамаѓе за водоснабдување на село Конопница во должина од околу 10 км.

-Доизградба и реконструкција на водовод за водоснабдување на населба Мезовски Ливади

-Изградба на примарен водоводен систем за водоснабдување на локалитет Калин Камен

-Поврзување на високата зона од нас. Домачки Дол со резервоар и мрежа во населба Баглак

-Изградба на водоводен систем за водоснабдување на локалитет Школо - Црква во с. Градец.

-Замена и монтажа на уште околу 1000 водомери кон приградски населби кои не беа опфатени со претходниот проект.

Бидејќи е ова долгорочна програма во наредниот период може да бидат предложени и др.проекти, а за приоритетите ќе одлучува Советот на општината.

1.2 Проекти за водоснабдување предвидени за реализација преку други средства од Министерства, Агенции како и од Буџетот на општината и ЈП Комуналец

-Реконструкција и доизградба на водоводен систем кон с. Конопница со крак кон населба Мезовски Ливади (фазно) (овој проект е веќе аплициран за грант средства од преостанатите и неискористени пари од други општини и се надеваме дека ќе биде одобрен, барем за фазна изградба во зависност од доделените средства. (инаку вкупната вредност е околу 29 мил. денари)

-Доизградба и санација на веќе изградените водоводи во с. Конопница од захватите на Селска река

-Поврзување на главна водоводна мрежа со постоечки селски водоводи во с. Конопница

-Реконструкција на водоводна мрежа на делови од десен брег на Крива Река за кој е

изработена техничка документација.

-Евидентирање и на други порано изградени локални водоводни системи во Општина Крива Паланка преку кои се снабдуваат со вода за пиење делови од населените места и нивно преземање и предавање на ЈП „Комуналец“ – Крива Паланка на понатамошно стопанисување и одржување.

-Реконструкција или санација на дел од селски водоводи кои не се преземени и со кои се уште управуваат месни заедници и режиски одбори, а во соработка со истите и со месното население.

Замена на дел од водоводна линија на ул.„Гоце Делчев“

Замена на дотраена водоводна линија во населба Бегови Бавчи

Реконструкција и ставање во функција на водоводот во с. Трнци

Ставање во ф-ја на новата водоводна мрежа со приклучок до крајни корисници во Осичка

Маала

1.3 Техничка документација за водоснабдување

-Изработка на техничка документација за водоснабдување на дел од с. Конопница (доградба и реконструкција на водовод Вирови-Грамаѓе)

-Изработка на техничка документација за водоснабдување на дел од локалитет Калин Камен (кофинансирано од приватни лица и фирми)

-Докомплетирање на техничка документација за водоводна мрежа на локалитет испод детска градинка Детелинка

-Докомплетирање на техничка документација за водоводна мрежа во дел од с. Градец (кај поранешно школо)

-Изработка на техничка документација за водоснабдување на дел од с. Мождивњак

-Докомплетирање на техничка документација за порано изготвени проекти за изградба и реконструкција на водоснабдителни системи.

-Изработка на нова техничка документација според барања и потреби на месни заедници, проценка на стручните служби од општината и ЈП Комуналец.

1.4 Приходи и расходи

П Р И Х О Д И:

1.Влада на РМ -Проект „Водоснабдување и одведување на отпадни води“ -грант *напомена: овие средства се грант и не одат преку буџетот на општината	30.000.000
2. Други извори на средства од државни институции	6.000.000 ден.
3. Буџет на Општината	2.000.000 ден.
4. Учество на ЈП „Комуналец“	1.000.000 ден.

ВКУПНО. 39.000.000 ден.

Р А С Х О Д И:

1.Влада на РМ -Проект „Водоснабдување и одведување на отпадни води“ *напомена: овие средства се грант и не одат преку буџетот на општината	Очекувани средства 30.000.000 ден
2. Реализација на проекти за кои би биле обезбедени средства од други институции, агенции, фондови	6.000.000 ден
3.Реконструкција и санација на постојни водоводи кои ќе бидат превземени од Општината, односно ЈП Комуналец	1.000.000 ден.
4. Изработка и доработка на техничка документација за водоводи	1.500.000 ден.

2. Локална канализациона мрежа

2.1 Вовед

Во минатото канализациона мрежа е градена главно во урбаниот дел од градот, па поради тоа не се изготвуваше посебна Програма за канализациони системи, туку тоа беше третирано во склоп на Програмата за уредување на градежно земјиште. Бидејќи во поново време се започна со изградба на канализации и во дел од селските средини, се наложи потреба за изготвување на посебна Програма во рамките на која ќе бидат предвидени мерките и активностите поврзани со оваа област.

Урбаниот дел генерално е покриен со канализациона мрежа со приклучок на главните колектори или испуст директно во речните токови. Најголем проблем е што поради недостаток на финансиски средства во минатото не се довршени левиот и десниот колектор по течението на Крива Река и не е изградена предвидената пречистителна станица. Општината од неодамна има изработено Основен проект за продолжување на лев колектор и спојување на лев со десен колектор до Пречистителна станица. Во натамошниот период треба да се спроведе експропријација и да се направи проект за соодветна пречистителна станица, како и да се обезбеди другата потребна документација во смисла на дозволи, одобренија и сл.

Во минатото, како и кај водоснабдителните системи треба да се напомене дека надвор од градското подрачје се изградени само неколку парцијални канализациони водови во некои приградски населби и села со помало или поголемо учество на месното население за ограничен дел од население. Дел од нив се преземени и со нив стопанисува и ги одржува ЈП Комуналец, но поголем дел се уште се непредадени и има проблеми при нивното функционирање.

Изминативе неколку години поголеми канализациони мрежи со средства обезбедени од Агенцијата за финансиска поддршка на земјоделието и руралниот развој се изградени во с. Мождивњак (околу 11 км.) и с. Длабочица (околу 800 м.) Дурачка Река (1,4 км), а преку Бирото за регионален развој и канализација во с. Конопница во должина од околу 1,3 км., канализација во нас.Мезовски Ливади и нас.Крстата Падина (КО Градец, вкупно околу 2км) и др.помали објекти.

2.1 Проекти за одведување на отпадни води предвидени за реализација преку грант од Владата на РМ и ЕИБ

Како што беше погоре наведено според информациите кои ги имаме од Министерството за транспорт и врски Општина Крива Паланка поради успешна реализација и целосно искористување на средствата од претходниот грант, ќе добие нов грант во истиот износ, односно околу 1.300.000 евра за „Водоснабдување и одведување на отпадни води“ од кои дел ќе се користат и за изградба и реконструкција на канализациони системи.

Ова е долгорочен грант кој ќе треба да се реализира во наредните неколку години. За таа цел по барање на министерството првично се доставени податоци за можните проекти за одведување на отпадни води со кои би ги користеле средствата, а тоа се:

-Дислокација на дел од лев главен фекален колектор во градско подрачје према техничка документација

-Доизградба на лев фекален колектор, спој на лев со десен колектор и изградба до предвидена пречистителна станица

-Изградба на канализациона мрежа за локалитет испод детска градинка „Детелинка“ (фазно)

-Изградба на дополнителна линија на канализационен систем во с. Мождивњак

Бидејќи е ова долгорочна програма во наредниот период може да бидат предложени и

др.проекти, а за приоритетите ќе одлучува Советот на општината.

2.2 Проекти за водоснабдување предвидени за реализација преку други средства од Министерства, Агенции, како и од Буџетот на општината и ЈП Комуналец

-Доизградба на канализација во населба Цонев Рид.

-Изградба на дел од канализациона мрежа за с. Конопница

-Доизградба на дел од канализациона мрежа за објекти на ул 8-ми Октомври (кај гимназија)

-Реконструкција, доизградба или санација на други помали делови и краци од канализациони мрежи преку ЈП Комуналец за кои ќе се појави потреба.

Напомена: Реализацијата на Програмата во многу ќе зависи од евентуален прилив на средства по однос на апликации од домашни и меѓународни институции.во текот на наредната година. Во тој случај соодветно ќе бидат зголемени средствата предвидени во приходниот и расходниот дел.

2.3 Техничка документација за отпадни води

-Докомплетирање на техничка документација за Доизградба на главен колектор и спојување на десен со лев колектор до локалитет на пречистителна станица за фекални води

-Доработка и докомплетирање на техничка документација за изградба на канализациона мрежа за локалитет испод детска градинка Детелинка

-Изработка на техн.документација за дел од с. Конопница и нас. Грамаѓе

-Подготвителни активности за изработка на техничка документација за главна пречистителна станица за град Крива Паланка

-Изработка и доработка на техничка документација според барања и потреби на месни заедници, проценка на стручните служби од општината и ЈП Комуналец.

ПРИХОДИ:

1.Влада на РМ -Проект „Водоснабдување и одведување на отпадни води“ -грант *напомена: овие средства се грант и не одат преку буџетот на општината	20.000.000 ден.
2.Средства од министерства, агенции и др. институции	4.000.000 ден.
3. Буџет на Општината	2.000.000 ден.
4. Учество на ЈП „Комуналец“	2.000.000 ден.

ВКУПНО. 28.000.000 ден.

РАСХОДИ:

1.Влада на РМ -Проект „Водоснабдување и одведување на отпадни води“ -грант *напомена: овие средства се грант и не одат преку буџетот на општината	20.000.000 ден.
2. Реализација на проекти за кои би биле обезбедени средства од други институции, агенции, фондови	4.000.000 ден
3. Доизградба и санација на постојни канализации кои ќе бидат превземени од Општината, односно ЈП Комуналец	3.000.000,00
4. Експропријација	500.000,00
5. Изработка на техничка документација	500.000,00

Вкупно : 28.000.000,00 ден.

Програмата стапува на сила со денот на донесувањето, истата ќе се објави во Службен гласник на Општина Крива Паланка, а ќе се применува од 01.01.2022 година.

Бр.09-3711/65
03.12.2021 год.
Крива Паланка

ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА
Претседател
Изабела Павловска